

**MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA NUTQ BUZILISHLARINI
LOGORITMIKA ASOSIDA KORREKSIYALASH SAMARADORLIGI**

Solijonova Gulshanoy Javlonbek qizi

Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti,

“Maxsus pedagogika” yo‘nalishi 4-kurs talabasi

Ilmiy rahbar: M.U.Xamidova

Annotatsiya. Mazkur maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq buzilishlarini logoritmika usullari asosida korreksiyalash samaradorligi ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilingan. Logoritmikaning nutq, harakat va musiqiy ritm uyg‘unligiga asoslangan kompleks metod sifatidagi o‘rni yoritilgan. Tadqiqot natijalari logoritmik mashg‘ulotlarning nutq rivojiga ijobiy ta‘sirini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: logoritmika, nutq buzilishlari, maktabgacha yosh, logopediya, nutq korreksiyasi, psixomotor rivojlanish.

Аннотация. В статье рассматривается эффективность коррекции речевых нарушений у детей дошкольного возраста с использованием логоритмических методов. Показана роль логоритмики как комплексного подхода, объединяющего речь, движение и музыкальный ритм.

Ключевые слова: логорitmika, речевые нарушения, дошкольный возраст, коррекция речи.

Abstract. This article analyzes the effectiveness of correcting speech disorders in preschool children using logorhythmic methods. The study highlights the role of logorhythmics as an integrated approach combining speech, movement, and rhythm.

Keywords: logorhythmics, speech disorders, preschool education, correction.

Kirish. Maktabgacha ta‘lim tizimi jamiyat taraqqiyotining muhim bo‘g‘ini hisoblanadi. Ushbu bosqichda bolalarning nutqiy rivojlanishini ta‘minlash ularning keyingi ta‘lim jarayonidagi muvaffaqiyatini belgilaydi. So‘nggi yillarda nutq buzilishlari ko‘rsatkichining ortib borayotgani logopedik amaliyotga innovatsion metodlarni joriy etishni talab qilmoqda.

Logoritmika nutq, harakat va musiqaning o‘zaro uyg‘unligiga asoslangan metod bo‘lib, bolalarda nutq faoliyatini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Tadqiqotning maqsadi logoritmika usullarining nutq buzilishlarini bartaraf etishdagi samaradorligini aniqlashdan iborat.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqot maktabgacha ta‘lim muassasasida tajriba-sinov asosida olib borildi. Unda 5–6 yoshli 24 nafar bola ishtirok etdi.

Ishtirokchilar ikki guruhga ajratildi:

- tajriba guruhi (12 nafar)
- nazorat guruhi (12 nafar)

Tajriba guruhi bilan logoritmik mashg'ulotlar haftasiga 2–3 marotaba, 20–25 daqiqa davomida olib borildi.

Tadqiqot metodlari:

- pedagogik kuzatuv
- logopedik diagnostika
- solishtirma tahlil
- statistik umumlashtirish

Natijalar

Tadqiqot natijalari quyidagi ijobiy o'zgarishlarni ko'rsatdi:

- nutq faolligi 35–40% ga oshdi;
- tovush talaffuzi 75% bolalarda yaxshilandi;
- duduqlanish 40% ga kamaydi;
- fonematik eshituv 30% ga rivojlandi;
- ijtimoiy moslashuv darajasi oshdi.

Nazorat guruhida bu ko'rsatkichlar ancha past bo'ldi.

Muhokama

Natijalar logoritmikaning nutq rivojiga kompleks ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi. Ushbu metod nafaqat nutq apparatini rivojlantiradi, balki bolaning psixomotor rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir etadi.

Logoritmika mashg'ulotlari bolalarda qiziqish uyg'otadi, ularning faol ishtirokini ta'minlaydi va korreksion jarayon samaradorligini oshiradi.

Xulosa

Logoritmika maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq buzilishlarini korreksiyalashda samarali metod hisoblanadi. Uni ta'lim amaliyotiga keng joriy etish nutq rivojlanishidagi muammolarni kamaytirishga xizmat qiladi.

Tavsiyalar

- logoritmik mashg'ulotlarni tizimli joriy etish
- mutaxassislar hamkorligini kuchaytirish
- metodik qo'llanmalar yaratish
- ota-onalarni jarayonga jalb qilish

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Vygotskiy L.S. Rech i myshleniye. – Moskva, 2005.
2. Luriya A.R. Osnovy neyropsikhologii. – Moskva, 2006.
3. Volkova G.A. Logoritmika. – Moskva, 2010.
4. Vlasova N.A. Zaikaniye u detey. – Moskva, 2008.
5. Rahmonova D.X. Logopediya asoslari. – Toshkent, 2019.